

# MAKTABGACHA TA'LIMDA INDIVIDUAL VA GURUH FAOLIYATINI UYG'UNLASHTIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODIKASI

BUTAYEVA SHAXLO SAMAT QIZI

## ANNOTATSIYA

Ushbu maqola maktabgacha ta'limda individual va guruh faoliyatini uyg'unlashtirishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash metodikasini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqotda interaktiv multimedia vositalari, raqamli ilovalar, sensorli qurilmalar va rol o'yinlari yordamida bolalarning kognitiv, ijodiy va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali usullari ko'rib chiqilgan. Shuningdek, maqolada pedagoglarning faoliyati, bolalarning javoblarini kuzatish va o'quv jarayonini real vaqt rejimida moslashtirishning ahamiyati ta'kidlangan. Ushbu yondashuv bolalarning individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda guruh faoliyatini samarali tashkil qilishga imkon beradi va ta'lim jarayonining qiziqarli hamda interaktiv bo'lishini ta'minlaydi.

**Kalit so'zlar:** Maktabgacha ta'lim, Innovatsion texnologiyalar, Individual faoliyat, Guruh faoliyati, Interaktiv mashg'ulotlar, Raqamli ilovalar, Rol o'yinlari, Kognitiv rivojlanish

## KIRISH

Zamonaviy maktabgacha ta'lim jarayonida individual va guruh faoliyatini uyg'unlashtirish pedagogik samaradorlikni oshirishning muhim omillaridan biridir. Bolalarning turli qobiliyatlari, e'tibor darajasi va o'quv faolligi hisobga olinmagan holda amalga oshirilgan mashg'ulotlar ta'lim sifatini pasaytiradi.

Shu bois, pedagoglar uchun innovatsion texnologiyalarni joriy etish, individual va guruh faoliyatini uyg'unlashtirishda samarali vosita hisoblanadi.

Innovatsion texnologiyalar maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv, ijodiy va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Interaktiv multimedia vositalari,

raqamli ilovalar, sensorli qurilmalar va rol o'yinlari orqali pedagoglar bolalarni faol ishtirok etishga rag'batlantiradi, ularning mustaqil fikrlashini shakllantiradi va guruhdagi hamkorlikni rivojlantiradi. Shu bilan birga, pedagoglar bolalarning javoblarini kuzatib, o'quv jarayonini real vaqt rejimida moslashtirish orqali faoliyatning samaradorligini oshirishlari mumkin.

### ASOSIY QISM

Maktabgacha ta'limda individual va guruh faoliyatini uyg'unlashtirish bolalarning kognitiv, ijodiy va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Shu nuqtai nazardan, O'zbekiston olimlari ushbu jarayonni tahlil qilib, o'z mulohazalarini taqdim etganlar.

O'zbekiston ijodkorlari tahlillari va ilmiy mulohazalari:

To'xtayeva N., "Maktabgacha ta'limda interaktiv metodlarni qo'llash", Pedagogik Tadqiqotlar Jurnali, Toshkent, 2020, maqolasida interaktiv texnologiyalarni bolalarning individual va guruh faoliyatini uyg'unlashtirishda samarali vosita sifatida tavsiflaydi. U o'z maqolasida yozadi: "Multimediya mashg'ulotlar bolalarga turli qobiliyat va e'tibor darajasiga mos keladigan faoliyatni ta'minlaydi va guruh ichidagi hamkorlikni rivojlantiradi."

Qodirov S., "Maktabgacha ta'limda raqamli vositalarni joriy etish metodikasi", Innovatsion Pedagogika Jurnali, Samarqand, 2021, maqolasida raqamli ilovalar va planshetlar orqali individual o'quv jarayonini tashkil etishning afzalliklarini tahlil qiladi. U ta'kidlaydi: "Raqamli ilovalar bolalarning mustaqil o'rganishini rag'batlantiradi va guruh mashg'ulotlarida faol ishtirok etishga yordam beradi."

Mamatqulov L., "Rol o'yinlari va simulyatsiya metodlarini maktabgacha ta'limda qo'llash", O'zbekiston Ta'lim Sharhi, Toshkent, 2019, maqolasida simulyatsiya va rol o'yinlarining guruh faoliyatini uyg'unlashtirishdagi ahamiyatini ko'rsatadi. U yozadi: "Rol o'yinlari bolalarga real hayotiy vaziyatlarni qabul qilishga imkon beradi, qaror qabul qilish va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi, shuningdek, individual imkoniyatlarni guruhda samarali uyg'unlashtirishga yordam beradi."

Sodiqova D., “Innovatsion texnologiyalar yordamida maktabgacha ta’limda faoliyatni boshqarish”, Ta’lim va Innovatsiya Jurnal, Toshkent, 2021, maqolasida innovatsion texnologiyalarni qo’llash orqali pedagoglarning faoliyatini optimallashtirish va bolalarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda guruh mashg’ulotlarini tashkil etish usullarini tahlil qiladi. U ta’kidlaydi: “Innovatsion vositalarni uyg’unlashtirish pedagoglarga bolalarning javoblarini real vaqt rejimida kuzatish va faoliyatni moslashtirish imkonini beradi.”

Tadqiqot metodikasi va shaxsiy tahlil

O‘zbekiston olimlari ushbu mavzuda asosan sifatli va amaliy tadqiqot metodlarini qo’llashgan:

Pedagoglar va bolalarni kuzatish

Guruh va individual mashg’ulotlarni tahlil qilish

Interaktiv vositalar va raqamli ilovalar yordamida amaliy mashg’ulotlarni sinash

Shaxsiy qarashlarim shuki, maktabgacha ta’limda individual va guruh faoliyatini uyg’unlashtirish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi. Multimediyali vositalar va raqamli ilovalar orqali pedagoglar bolalarning turli qobiliyatlarini hisobga olgan holda mashg’ulotlarni moslashtirishi mumkin. Rol o’yinlari va simulyatsiya metodlari esa ijtimoiy va emotsional ko’nikmalarni shakllantirishda eng samarali vositalardan biridir.

Metodik tahlil jadvali:

| Muallif & Manba                                                                                                       | Asosiy xulosalar                                                                      | Amaliy qo’llanishi                               | Shaxsiy qarashlar                                                              |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| To’xtayeva N.,<br>“Maktabgacha ta’limda interaktiv metodlarni qo’llash”, Pedagogik Tadqiqotlar Jurnal, Toshkent, 2020 | Interaktiv texnologiyalar individual va guruh faoliyatini uyg’unlashtirishda samarali | Multimediyali mashg’ulotlar, interaktiv o’yinlar | Bolalar turli qobiliyatlariga mos keladigan faoliyat orqali samarali o’rganadi |
| Qodirov S.,<br>“Maktabgacha ta’limda                                                                                  | Raqamli ilovalar bolalarning mustaqil                                                 | Planshet mashqlari, guruh                        | Individual va guruh mashg’ulotlari                                             |

| Muallif & Manba                                                                                                                                                 | Asosiy xulosalar                                                                                  | Amaliy qo'llanishi                                                            | Shaxsiy qarashlar                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| raqamli vositalarni joriy etish metodikasi",<br>Innovatsion Pedagogika<br>Jurnali, Samarqand, 2021                                                              | o'rganishini<br>rag'batlantiradi                                                                  | mashg'ulotlarida<br>interaktiv ilovalar                                       | uyg'unlashadi,<br>bolalar faol ishtirok<br>etadi                                                      |
| Mamatqulov L., "Rol<br>o'yinlari va simulyatsiya<br>metodlarini maktabgacha<br>ta'limda qo'llash",<br>O'zbekiston Ta'lim Sharhi,<br>Toshkent, 2019              | Rol o'yinlari real<br>vaziyatlarni qabul<br>qilish va ijtimoiy<br>ko'nikmalarni<br>rivojlantiradi | Guruh<br>mashg'ulotlari,<br>vaziyatli o'yinlar                                | Ijtimoiy-<br>emotsional<br>ko'nikmalar<br>shakllanadi,<br>individual<br>imkoniyatlar<br>uyg'unlashadi |
| Sodiqova D.,<br>"Innovatsion<br>texnologiyalar yordamida<br>maktabgacha ta'limda<br>faoliyatni boshqarish",<br>Ta'lim va Innovatsiya<br>Jurnali, Toshkent, 2021 | Innovatsion<br>vositalar pedagoglarga<br>faoliyatni moslashtirish<br>imkonini beradi              | Interaktiv<br>mashg'ulotlarni<br>kuzatish va real vaqt<br>rejimida boshqarish | Pedagog<br>faoliyati samarali,<br>bolalarning<br>individual<br>imkoniyatlari<br>hisobga olinadi       |

## XULOSA

Maktabgacha ta'limda individual va guruh faoliyatini uyg'unlashtirishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash bolalarning kognitiv, ijodiy va ijtimoiy ko'nikmalarini samarali rivojlantirish imkonini beradi. O'zbekiston olimlari tahlillari shuni ko'rsatadiki, interaktiv multimedia vositalari, raqamli ilovalar, sensorli qurilmalar va rol o'yinlari pedagoglarga bolalarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda guruh mashg'ulotlarini tashkil etishga yordam beradi.

Shuningdek, pedagoglar innovatsion texnologiyalar yordamida o'quv jarayonini real vaqt rejimida kuzatib, faoliyatni moslashtirish orqali mashg'ulotlarning samaradorligini oshiradilar. Rol o'yinlari va simulyatsiya metodlari bolalarning

ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarini shakllantirishda, interaktiv mashg'ulotlar esa mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi.

Shaxsiy metodik qarashlarim shuki, maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni an'anaviy pedagogik metodlar bilan uyg'unlashtirish – bolalarning individual va guruh faoliyatini samarali integratsiyalash, ta'lim jarayonini qiziqarli va interaktiv qilish, shuningdek pedagogik jarayonning sifatini oshirish uchun eng samarali yondashuvdir.

#### FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. To'xtayeva, N. *Maktabgacha ta'limda interaktiv metodlarni qo'llash, Pedagogik Tadqiqotlar Jurnali*, Toshkent, 2020.
2. Qodirov, S. *Maktabgacha ta'limda raqamli vositalarni joriy etish metodikasi, Innovatsion Pedagogika Jurnali*, Samarqand, 2021.
3. Mamatqulov, L. *Rol o'yinlari va simulyatsiya metodlarini maktabgacha ta'limda qo'llash, O'zbekiston Ta'lim Sharhi*, Toshkent, 2019.
4. Sodiqova, D. *Innovatsion texnologiyalar yordamida maktabgacha ta'limda faoliyatni boshqarish, Ta'lim va Innovatsiya Jurnali*, Toshkent, 2021.